

פרשת נצבים וילך

לקבל קבלה ליום הדין לזכות את הרבים

אתם ניצבים היום כולכם

מובא בזוהר הקדוש (ח"ב ל"ב) שהפסוק "אתם נצבים היום" הכוונה לראש השנה, יום בו נצבים כולם לפני ה', וכפי שנאמר במשנה: בראש השנה כלל עוברין לפניו כבני מרון. וזה שאומר הכתוב אתם נצבים היום כולכם ללא יוצא מן הכלל כולם עומדים לדין "לפני ה' א-לוקים ביום הדין כולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון והם המשך הפסוק כולכם.. ראשיכם ששקטים **זקניכם** ושקטירכם כל איש וישראל: טפכם נשיכם וגרד אשר בקרב מחניד מחטב עציץ עד שאב מימך: כולם ללא יוצא מן הכלל כולל הגויים כפי שאנו אומרים בתפילה מוסף של ראש השנה "ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב איזו לרעב איזו לשבע" הכל נגזר בראש השנה

לכן אנו צריכים להתחזק לקראת יום הדין ובפרט ראוי להתחזק באחדות והכתוב רומז מתי אתם ניצבים זקופים ועומדים ולא חוששים מהדין כשכולכם - כשאתם כולם ביחד אין פירוד, אזי אין חשש מיום הדין, אחדות תהיה כשאתם מבטל את עצמו את רצונו לשני וכן כל אחד במה שהוא יכול להתחזק לקבל קבלות שהוא יכול לעמוד בהם בקלות (יאמר לפני כן בלי נדר) הרש"י כותב שכל מי שמקבל קבלה ליום הדין מובטח לו שייכתב לחיים

יש קבלות שהמשקל שלהם בשמים הוא ענק ובעולם העשיה שלנו יכולים לקיימם בקלות בפרט בזיכוי הרבים אין דבר יותר גדול מאשר לזכות את הרבים

מין הרב שטיינמן זצוק"ל כתב בכתב ידו כשיקש מאחת מהקופות הצדקה שיתפללו עליו בכותל ובמקומות הקדושים לזכות את הרבים, למרות זיכוי הרבים הענק של הרב, מרגיש צורך עוד לזכות את הרבים שאין לך דבר גדול מזה זיכוי הרבים הוא בכל צורה אם זה לארגן שיעור, אדם מסיע טרמפ יהודי, ישמיע דיסק שיזכה גם הוא וגם הטרמפיסט ולפעמים מלה ששמע יכולה לשנות אדם לגמרי ואם זיכה ה' יתברך להחזיר אדם בתשובה אשריו ואשרי חלקו אומר זהוזהו אהיה אדם יודע את הזכות שלהחזיר אדם בתשובה היה רץ אחרי מצווה זו כמו שהוא רץ אחרי החיים כל מה שהחזיר בתשובה מקיים מצוות יש למחזיר שכר גדול על זה ועליו נאמר "מוציא יקר מזולל כפי תהיה" פירוש "המוציא יקר" הכוונה לנשמה שהיא יקרה מ "זולל" היינו הס"א מהטומאה שנקראת זולל זיכה ל"כפי תהיה" היינו מה יבקש יתקבל לרוב זכותו העצומה

וכן מובא בזוהר הקדוש (מובא בספר שמירת הלשון) וזה לשון זוהר חדש פרשת לך לך: ואמר ר' אבהו: בא וראה כמה שקרו של אדם העושה לאחר לחזר בתשובה. מנא לך? ממא שכתוב (בראשית י"ד י"ח): "וימלכי צדק מלך שלם". שנה רבי חייא רבה: בשעה שששמות הצדיק המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאת מן הגוף, מיכאל, השר הגדול, המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, ששמו: "וימלך צדק" זה מיכאל, ראש שומרי שער צדק. "מלך שלם" זו רשעים של מעלה. "הוציא להם ויני" שהקדים ויצא לקראתו ואומר לו: שלום בוא. עד כאן לשון. ובדף סי' ע"ב: הקרוז מקריז בכל יום: אשריהם אלו שעוסקים בתורה, ואילו שפמזפים לאחרים ללמד תורה, ואילו שפמזפים על מדותיהם. (תרגום)

כל קבלה היא טובה ומצוינת אבל עדיף שאדם יחשוב על קבלה שהיא קלה לביצוע ולמרות קלות עשייתה גורמת שכר עצום לאדם העושה אותה וזהו זיכוי הרבים בכל מה שיכול. בזיכוי הרבים יכול האדם לצבור זכויות מה שלא יוכל לצבור בעבודתו הפרטית בשום אופן, וכמו שכתב החובות הלבבות בענין זה ואילו דבריו (אהבת ה' פרק ו'): "וראוי לך אחי, לדעת, כי זכויות (אדם) המאמין, אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלוקים יתברך (היינו שתיקן עצמו מאד בעבודת ה'), וגם אילו יהיה קרוב למלאכים במידותם (ואפילו הגיע קרוב למדרגת המלאכים בעבודת ה') הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו - (למרות מדרגתו הגבוהה) אינם בזכות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומיישר הרשעים אל עבודת הבורא, **שזכויותיו נכפולת בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים**" עכ"ל. היינו שהמזכה את הרבים ומכוונם לעבודת ה' זכויותיו גדולות יותר מאדם שאינו מזכה את הרבים למרות שהגיע קרוב למדרגת מלאך מכיון שזכויותיו תמיד נכפולת כל הזמן מכל מעשיהם של אלו שחיוקים בעבודת ה'

כתב שער תשובה (שער שלישי אות ע"ב) "כל אוצרות העולם הזה אינם שווים למצוות זיכוי הרבים."

מין החפץ חיים זצוק"ל בספרו חומת הדת "אין ערך למצווה שעושה אדם לעצמו לבד אפילו שתהיה רבה למצווה שתמשך ממנה זכות לרבים אפילו שתהיה קטנה."

מובא בספר "אור הישר" למהר"ם פאפירוש זצוק"ל "המזכה אחרים הוא עצמו מתעלה ומתקדש מאד."

מסופר במדרש (ילקוט שמואל א'): על אלקנה, אביו של שמואל הנביא) שלקח את אשתו ובניו ואחיותיו וכל קרוביו והיה מעלה עמו לרגל ובאים ולנים ברחובה שלעיר, והיתה המדינה מרגשת, והיו שואלים אותם: להיכן תלכו? ואומרים: לבית ה' שבשילה, שממש תצא תורה ומצוות. ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך יחד? מיד עניינם משגרות דמעות ואומרים להם: נלך עמכם? ואומרים להם: הן, עד לשנה הבאה חמשה בתים, לשנה אחרת עשרה בתים, עד שהיו כולם עולים, **אמר לו הקב"ה: אלקנה, אתה הכרעת את עם ישראל לכך זכות וחנכתם במצוות וזכו רבים על ידיך, אני מוציא בן ממך שיכריע את ישראל לכך זכות ויחנכם במצוות**, הא למדת שבשכר אלקנה (יצא ממנו) שמואל, [השקול כמשה ואהרן] עכ"ל

סיפר הרב הגאון יגאל כהן שליטא שהיה כדורגלן שהזמין את הרב להרצאה לרפואתו ובאו ארבע מאות איש להרצאה הכדורגלן היה חולה במחלה האורורה בלבב ובכבד כך הראו הבדיקות שהסיכויים לצאת מזה מאד נמוכים הרב יגאל דיבר על אמונה וחיוק מאד את הציבור בהרצאה בנושא אמונה אחרי זמן קצר הוא פוגש את הכדורגלן ואומר לו הרב מכיר אותי ואז הוא נזכר בו ואמר לו כן אתה הכדורגלן אמר לו נכון עשיתי בדיקות פעם שניה והכל נעלם ברוך ה' זה הכח של זיכוי הרבים גם של הרב יגאל כהן וגם של הכדורגלן שזיכה את הרבים וחיוק את הארבע מאות איש שבאו להרצאה בזכותו

הגמ' במסכת כתובות דף קג: אומרת **אמר רבי כמה גדולים מעשי חייא ר' חנינא ור' חייא התנצחו ביניהם** א"ל ר' חנינא לר' חייא אתה מתנצח שאם חס ושלום נשתכחה תורה מישראל אני יחזיר אותה בפלפולי א"ל רבי חייא אני עשיתי שלא תשתכח תורה מישראל שהבאתי פשתן וזרעתי. ומהפשתן עשיתי רשתות וצדתי צבאים ואת בשר הצבאים האכלתי יתומים ועשיתי מגילות מעור הצבאים והלכתי לעיר שאין שמה מלמדי תינוקות וכתבתי חמישה חומשי תורה ולמדתי ששה סדרי משנה לשש תינוקות כל תינוק סדר אחר ואמרתי לכל אחד שילמד את הסדר שהוא יודע לשני וזהו שאמר רבי כמה גדולים מעשי חייא שאף על פי שגדול כוחו של רבי חנינא שיכול להחזיר את התורה בפלפולו מכל מקום המעשים של רבי חייא שמזכה את תינוקות של בית רבן במקום שאין מלמדי תינוקות זכרו עצום ורב

הגמרא בבא מציעא דף פה: מספרת ריש לקיש היה מציין מערות קבורה וחטיפש את מערתו של ר' חייא לציין אותה כדי שלא יכשלו בה כוהנים ולא מצאה כיון שלא הרביץ תורה כמותו אף על פי שבמבא בגמרא שם שהסכימו עימו בשמים שריש לקיש פלפל בתורה כמותו מכל מקום לא זיכה את הרבים כמותו ולא זכה אפילו שיראו לו את ציונו בגלל מעלת זיכוי הרבים הגדולה

וכן מסופר בגמרא שם אמר ר' זורא אמש נראה לי בחלום ר' יוסי בר' חנינא אמרתי לו אצל מי אתה יושב ולומד בשמים אמר לי אצל ר' יוחנן ור' יוחנן אצל מי אצל ר' ינאי ור' ינאי אצל מי אצל ר' חנינא ור' חנינא אצל מי אצל ר' חייא אמרתי לו האם ר' יוחנן אצל ר' חייא לא לומד בשיבתו של רבי חייא אמר לי במקום שיש זקוקין של אש ולפידים בוערים האם יכול הוא להכנס לשם אמר רב חביבא סיפר לי רב חביבא בר סורמקי ראיתי את אותו תלמיד חכם ששיכח אליהו הנביא אצלו ובבוקר היו עיניו בריאות ובבליה נראו כאלו נשרפו שאלתי אותו מה קרה ענה לי שאמרתי לאליהו שיראה לי את החכמים בשמים שעולים למתיבתא דרקינא אמר לי אליהו בכולם אתה יכול להסתכל חוץ מהקתדרא [כסא מכובד] של ר' חייא שלא תסתכל בו ומהו הסימן שזהו רבי חייא ענה אליהו הנביא שכולם מלאכים מעלים ומורידים את כסאותיהם חוץ מרבי חייא שעולה מאצלו כשראית את כסאו של רבי חייא לא יכלתי להתאפק והסתכלתי עליו ואז יצאו שתי ניצוצות של אש על עיניו וסימו את עיניו למחרת השתטחתי על קברו של רבי חייא ואמרתי לו שאני לומד את דברו תורתו והתרפאתי וכל זה שעלה על חכמי ישראל שהיו בגלל מעלת זיכוי הרבים שלו

הגמרא אומרת אמר רבי עקיבא מובטח אני **שבני יש לו חלק לעולם הבא שזיכה את הרבים** מסופר על המהרר"ן שידע לקרא בכף היד אבל אדם שמזכה את הרבים אינו יכול לראות את עוונותיו

החתם סופר בהקדמה לשו"ת יור"ד כותב שהמזכה הרבים זוכה לזרע קודש וזה שכתוב 'כל היום חונן ומלווה' היינו מזכה את הרבים ולא נשאר לו מספיק זמן לחינוך הילדים אף על פי כך זוכה על דרך הדרוש זוכה 'לזרעו לברכה'

דברי המשגיח דיישיבת קמניץ הגאון רבי משה אהרן שטרן זצ"ל • מלוקט מתוך כתבי תלמידו הרה"ג ר' חיים אליעזר שטרן זצ"ל בן נבלחט"א ר' נחום שליט"א מרגל הפחץ חיים מברך מה הפירוש 'מתמיד' ומה הפירוש לבטל את הזמן, ומחדש שממתי זה לא דווקא מי שלומד כל היום, וביטול הזמן זה לא דווקא שאדם מפסיק ללמוד. אלא כל שעה שאדם יכול ללמוד בה, והוא בוחר שלא ללמוד, נפסק בשולחן ערוך בסימן רמ"ו בסעיף כ"ה, "כל ששפער לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הרי זה בכלל כי דבר ה' בזה." מספר המשגיח

פעמים רבות מספור ראיתי באוטובוס את הגאון רבי אליעזר ולדנברג, בעל ה'ציץ אליעזר' נוסע באוטובוס לבית הדין שבו כדין. לא היתה פעם אחת שבה ראיתי אותו והוא לא היה שקוע בלימוד! אפילו לא פעם אחת!

כמו כן היה מלמד באחד מתלמודי התורה, יהודי הונגרי שהיה נוסע לחיידר משכונת קטמון, ובמשך שנים הייתי רואה אותו כמעט כל יום באוטובוס, ומעולם לא ראיתי בלי גמרא פתוחה לפניו כשהוא שקוע בלימוד. מעולם!

יתירה מזאת, אספר לכם מעשה ביהודי המתגורר כאן בירושלים הה"צ רבי יהודה לייב (לייב) ב"ר מרדכי יהושע קרויזר זצ"ל, קרוב משפחתו של הגרמ"א שטרן. היהודי הזה גר בסנהדריה המורחבת, והוא מגיע כל יום לשיבה שבה הוא לומד באזור של 'מאה שערים', בהליכה רגלית. בעבר הוא למד בכולל כאן בשיבה שלנו, לפני שנים רבות. שאלו אותו פעם, למה אתה הולך ברגל כזאת דרך ארוכה ברגל, סע באוטובוס, זה לא כזה יקר... הוא לא רצה לענות, ושאלו אותו שוב ושוב, עד שפעם אחת הוא השיב שהוא זכה לדעת את כל ששת סדרי המשנה בעל פה, אז ממילא יש לו קביעות לומר כל יום 18 פרקי משניות, וכך הוא מסיים את כל השישה סדרי משנה מדי חודש!

נו, לומר שמונה עשרה פרקים ולחשוב על הפשט של כל מילה זה לוקח זמן, אז הוא הולך ברגל מביתו שבסנהדריה המורחבת עד לשיבה במאה שערים, ואומר ארבעה וחצי פרקי משניות בזמן הזה. בצהריים הוא חוזר הביתה לאכול ארוחת צהריים ואומר עוד ארבעה וחצי פרקי משנה, ולאחר מכן שב לשיבה ללימוד של אחר הצהריים ושוב אומר ארבעה וחצי פרקים, ולאחר הסדר הוא חוזר הביתה בערב ושוב אומר ארבעה וחצי פרקים, ביחד זה יוצא 18 פרקים... "אם אני אסע באוטובוס, זה יהיה מדי מהר ולא אספיק ללמוד 18 פרקים ביום", הוא הסביר

רצוני לספר לכם מעשה נורא, מופת גלוי שאירע עם אחד מגדולי דורנו הלא הוא דודי הגאון הגדול רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה ואור'. אני רוצה רק לספר לכם את האוזן, שתינו עד כמה התמדתו העצומה של הגרמ"פ היא עצומה ונוראה, שמעתי מדודתי, רעייתו הרבני, שסיפרה לי שכשהם התגוררו בעיירה מיר, אחר חתונתם,

הוא היה לומד במשך 17 שעות ביממה. כבר היו להם אז שני ילדים, והוא היה יושן ואוכל בבית, ובכל זאת, הוא הספיק ללמוד 17 שעות ביממה, והכוונה ל-17 שעות נקיות, נטו לימוד! בשבע השעות הנוותרות של היממה הוא היה מתפלל, אוכל וצועד מביתו לשיבה ובחזרה, וכמובן גם ישן מעט. כך הוא היה לומד כל יום 17 שעות, במשך חמש או שש שנים! בכל אופן, שמעתי מאחד מתלמידיו שנשע איתו פעם במטוס מצרפת לארץ ישראל, והסדר המקובל במטוסים הוא שלאחר ההמראה מגיע השלב שבו מחשיכים את המטוס, ומדליקים סרט על המסכים המותקנים במטוס. יש שלושה מסכים גדולים, בשלושת המחלקות, וכל הנוסעים 'זוכים' לראות את הסרט הזה, וכדי שיוכלו לראות היטב, אסור להדליק אור בכל שטח המטוס... לכן כל יהודי חרדי שעולה למטוס כזה יודע שצריכים להספיק מהר ללמוד כמה שאפשר עד שיוקדח חשיכה גדולה על המטוס, ואז זה הזמן לכסות את העיניים ולישן כדי לנצל את הזמן בצורה הטובה ביותר... רבי חיים פנחס עלה למטוס, כשהוא עטוף בטלית ועטור בתפילין כדרכו, והחזיק אצלו שני ספרים, משנה ברורה חלק ג, ו'מקדש דוד', הספר שהוא חיבר על 'קדושים' ושהוא מרבה לעיין בו, ולא פסק פומיה מגרסה כל הזמן שהמתינו להמראה ובמהלך ההמראה ולאחריה. כשהתקרב הזמן שאמורים היו להחשיך את המטוס, החליט רבי חיים פנחס לעשות מעשה בלתי נתפס. הוא קם ממקומו והלך בין כל האנשים שישבו במחלקה שבה הוא ישב, וביקש מהם אם הם מוכנים לוותר על הסרט, כי הוא לומד עכשיו תורה, וזה דבר מאוד חשוב, כך שלא כדאי להחשיך את החלק הזה של המטוס רק כדי לראות סרט, בזמן שהוא יופסק מתלמודו.

וראה זה פלא! כל הנוסעים הסכימו בזה אחר זה! לאחר שהשיג את הסכמתם של כל הנוסעים היושבים במחלקה, הוא פנה לצוות של המטוס וביקש בנימוס שלא ידליקו סרט ולא יחשיכו את החלק הזה של המטוס, כי כל הנוסעים מסכימים! ואנשי הצוות נבוכו, הם לא נתקלו מעולם בכזאת בקשה מוזרה... הביאו את הדין הקשה בפני הקברניט שנדהם מעצם הבקשה והשיב שהוא מאוד מבין ללבו של הרב, אבל עם כל הכבוד יש סדר, והחברה לא יכולה להרשות שכל אחד ישנה את הסדר, ולכן הוא נאלץ לדחות את הבקשה.

החשיכו את המטוס, ובאו להדליק את הסרט המיוחל, אבל אז אירע דבר פלא! שני המסכים האחריים במחלקות האחורות של המטוס נדלקו מיד, ואילו המסך במחלקה שבה ישב הגרמ"פ שיינברג לא נדלק. ניסו שוב ושוב, ולא עזר כלום, הוא נשאר כבוי. או אז התברר שיש להם בחברת התעופה כלל שאם מגלים תקלה לא ברורה במערכת החשמל, צריכים להנחית את המטוס בשדה התעופה הקרוב, כי אם יש תקלה שאין לה הסבר, ייתכן שהבעיה היא יותר רצינית, וזה מסוכן מאוד לטוס במטוס שאינו מתפקד כראוי...

כמובן שזה גורם עגמת נפש גדולה מאוד הן לנוסעים והן לאנשי הצוות, ובמיוחד לחברת התעופה שצריכה לשלם על כך כסף לשדה התעופה בו נוחתים, ולאחר מכן לשלם הון עבור הצוות שיבאו לבדוק ולתקן את התקלה במהירות, והמטוס מגיע באיחור כך שגם הטיסה הבאה שלו מתאחרת. זה כאב ראש עצום לחברה ולצוות, והטייס הגוי שעוד לפני כן הרגיש בדודי שהוא איש קדוש, הבין עכשיו באיחור שיתקדח של החשיך את הבקשה היא זאת שגרמה לכך. כהן נגיש לגרמ"פ שיינברג, והתחנן אליו שישלח לו על כך שהחזיק פנים ודחה את בקשתו, משום שהוא יודע שבשלו כל הסער הגדול הזה! השיב לו רבי חיים פנחס שהוא מוכן לסלוח לו בתנאי אחד: "תדליקו עכשיו את המסך פעם נוספת כדי לוודא שהוא עובד ושאינו שום תקלה, והוא אכן יעבוד, אבל אז תכבו אותו מיד, כי אני רוצה ללמוד וכל הנוסעים מסכימים." הטייס קיבל על עצמו לעשות כדברי הרב, הדליק שוב את המסך והפעם הוא עבד. הם אכן

עמדו דיבורם וכיבו אותו על אתר, וכל נוסעי המטוס ראו כאיש אחד, כמה גדול כוח התורה והלומד תורה בהתמדה נפלאה אך דעו נא רבותי, אני רוצה לומר לכם דבר חשוב. אתם תלמידי ישיבת קמניץ, ובני"ה ברבות השנים אתם תהיו כולכם ראשי ישיבות ומרביצי תורה, לכן חשוב לי כבר עכשיו לתת לכם חיזוק גדול לעניין, שתדעו עד כמה תהיה גדולה ההשפעה שלכם על התלמידים שלכם בעניין זה, מאחר וכבר הזכרתי את שקדנותו של דודי זצ"ל. זכורני, שבשנת תשכ"ה החליט הדוד שלי לעלות ארצה, הוא לכאן מאמריקה במטוס יחד עם זוגתו הרבנית, ועם קבוצה של עשרים וחמישה תלמידים, וכן עם חתנו הגאון רבי חיים דוב אלטוסקי (זצ"ל) בעל היחידושי בתרא. הלכתי להקביל את פניהם בשדה התעופה בלוד (באותן שנים יכלו להמתין בסמוך למסלול הנחיתה ולראות את הבאים יורדים מהמטוס), וראיתי דבר פלא: מאחר והטיסה הגיעה לארץ ממש בתחילת מזמן קיץ, ירדו מהמטוס הרבה בני תורה, ואז הגיע תורו של רבי חיים פנחס לדלת, כשיד במדרגות ביד אחד החזיק מזוודה וביד שניה גמרא... אחרי ירדו 25 תלמידיו, ו... כל אחד ואחד מהם החזיק מזוודה ביד אחת וביד השניה גמרא! היו עוד בני תורה במטוס, לא כולם החזיקו גמרא, אבל תלמידיו של הדוד, ללא יוצא מן הכלל, כולם החזיקו גמרא. למה? כי זה מה שהם ראו אצל רבם ראש הישיבה. לא ראו אותו אף פעם בלי איזה ספר ביד, וממילא פשוט הדבר שהם הושפעו ממנו והלכו לאורו, כך שגם הם השתדלו לנצל כל רגע ללימוד התורה, וכדי ללמוד צריכים להחזיק גמרא ביד! לא בשקית, אל במזוודה, הגמרא צריכה להיות זמינה בכל עת ללימוד. זה דבר שצריכים לדעת אותו, ראשי הישיבות צריכים לדעת כמה גדולה ההשפעה שלהם על התלמידים, ואם הם עושים משהו ברצינות ולאורך זמן, התלמידים לומדים מהם ומתנהגים כמותם. [דרשן]

התפלה על חתנה לעתיד בזמן הקורונה שיתמיד והפך למתמיד גדול בתקופת הקורונה כשהרבה מוסדות לימוד, השעורים לא נאמרו בכתות אלא בטלפון, נקטה מורה אחת ביוזמה מרגשת, היא אמרה לתלמידותיה: מאוד קשה במצב כזה להתרכז בהקשבה לשיעורים, אבל דעו לכן שלבחורי ישיבות יותר קשה, אני מציעה שכל תלמידה תתפלל יום יום על החתן העתידי שלה, שיעלם בלימוד התורה שלו. כשחזרו ללימודים בכיתות שלה המורה מי ביצעה משימה זו, ורק בחורה אחת הרימה אצבע. לאחר זמן מה, היא אכן התאסרה עם מתמיד גדול, והתברר שעד תקופת הקורונה הוא ממש לא היה מתמיד גדול, ולפתע ללא הסבר נהפך להיות מתמיד גדול מאוד, והתברר לעיני כל שתפילותיה השפיעו עליו. וכמו שאמר בתחילת סוטה שמזווגים לאדם אשה לפי מעשיו, ומכיון שהיא התפלה שחתנה יהיה מתמיד גדולה, ממילא זה השפיע עליו באופן מיידי. היו ששאלו האם אין זה לשון הרע לספר עליו את מצבו הראשון, ויש להוכיח שאין בזה לשון הרע ממש! ב"מ (דף פה ע"א) ש"י יוסי ברי"א אלעזר ב"ר שמעון, היה בעבר חוטא, עד שבא רבי וברר אם יש לו בן לאותו צדיק, והשקיע בו רבות, עד שיצא צדיק, וקרי עליה פרי אדם עץ חיים ולוקח נפשות חכם. [חשוקי חמד סוטה הקדמה]

השגת אריה אם הגלות מפריעה לי ללמוד כמה דקות כל שווה כל הגלות סיפר רבי שלום שברון זצ"ל סיפור שהבטיקע רב אמר שאת הסיפור הזה צריך ללמוד בחברותא! הוא שמע את הסיפור הזה מרבי חיים בריסקער, ששמע מה'ביית הלוי', ששמע מרבי אצילע וואלוזינר, ששמע מרבי חיים וואלוזינר – תלמיד ה"שאגת אריה". כידוע, ה"שאגת אריה" היה עורך גלות. הוא היה לבוש כעני ואביון, נודד מעיירה לעיירה ומתאכסן בבתי יהודים שהלכו אותו בביתם ונתנו לו מעט אוכל. כמובן, איש לא הכירו, כולם סברו שהוא איש פשוט. פעם כשהתאכסן אצל משפחה, נתנו לו לאכול מרק. בעודו שקוע בעולמות עליונים נשפך מעט מרק על השולחן. כעסה בעלת הבית והתחילה לגעור בו: "מדוע לכלכת את המפה, אתה לא שם לב איך אתה אוכל!...!!" צוקותיה של האשה העירו אותו ממחשבותיו והחזירוהו לקרקע המציאות! הוא שאל לפשר הצעקות, ואמרו לו שחן כונו כלפיו... הוא לא הבין על מה ולמה, ובעלת הבית שבה והסבירה לו... כששמע זאת, התנצל על מעשהו, קם מהשולחן, הודה למארחיו על הכנסת האורחים, נטל את שקו ובו מעט מבטלטלי - ועשה דרכו לשוב לעירו. קץ לגלות! תלמידיו הופתעו לראותו שם בגלות מהר מן הצפוי. ובקשו לדעת מה הסיבה שקיצר את גלותו. סיפר להם את המעשה באותה בעלת הבית שגערה בו על ששפך מעט מרק והכתים את מפת השולחן, ואמר כי בעקבות זאת גזע את גלותו. תמחו התלמידים: "רבינו, תורה היא וללמוד אנו צריכים. ממה נפשך, אם יש צורך בגלות, וכי בגלל צעקה אחת של איזו בעלת בית שמים קץ לגלות! וביותר קשה, הרי תכלית כל הגלות היא לשבור את המידות ולסבול בוויות ובזיונות, ומה יז גערה של איזו בעלת בית לעומת כל הסבל והבזיונות שעוברים בגלות!" אמר להם: "אסביר לכם פשר העניין. כשאני יוצא לגלות, כל זמני מוקדש לתורה ולעבודת ה'. זה עיקר מעלת הגלות. והנה, כשאותה בעלת הבית צעקה עלי, באותו רגע הופרעתי מלמודי. נאלצתי להפסיק את עיוני בתורה ולברר את פשר הצעקה. ואם גלות גורמת לביטול תורה – אין לה ערך! לכן, תכף ומיד הפסקתי את הגלות ושבתי לעירי, לבית המדרש." מה עזר לי? ביטול תורה! של ה"שאגת אריה!" כל כולו שקוע בתורה, מנותק לגמרי מהמציאות הארצית, ותוך כדי כך נפסק חוט המחשבה שלו לרגע אחד – זהו 'ביטול התורה' של ה"שאגת אריה!" וביטול התורה הזה של רגע אחד הוא סיבה מספקת לחסל את הגלות ולשוב הביתה!

למרות שאיבד את הטלפון הנייד למד רגיל והטלפון הגיע עד הבית סיפר אברך נסעתי לכולל, וגיליתי, ככולל שהשארתי את הפלאפון באוטובוס. החיששו שלי היה, שמן הסתם בשעה האוטובוס כבר הגיע לתחנה הסופית שלו, ולכן הלכתי לתחנה מרכזית כדי לבדוק האם הפלאפון הגיע לשם, או התקבל עליו דיווח. העליתי חרט ביד, וחשבתי להתקדם הלאה בחיפושיו. רגע אחר כך אמרתי לעצמי: הרי נסעתי כדי ללמוד. החבורה מחכה לי, אני לא צריך את הפלאפון עכשיו. אעשה אני את שלי, והקב"ה יעזור. הרי אמרו חז"ל, "כל המקבל עליו עול תורה, מעבירים ממנו עול דרך ארץ." ב"ה למדנו במשך כל הסדר, וכמה רגעים אחרי השעה אחת בצהריים התקשרתי מהפלאפון של החבר לפלאפון שלי. חשבתי שאולי מישוהו מצא אותי, והוא ירים לי. להפתעתי הרבה, אני שומע את קולה של אשתי. "ממש מקודם, בשעה אחת בצהריים, הגיע לכאן הפלאפון!" היא סיפרה. בזמן שאני למדתי, הקב"ה כבר סידר משימושו ימצא את הפלאפון, יחפש ב'אנשי קשר' ויתקשר לביתי, ויביא לי את הפלאפון עד הבית.

[א] מי שלא ישן בליל ערב ראש השנה יכול לאכול עד עמוד השחר, אבל מי שישן וקם לפני עמוד השחר לא יאכל אחר שינה, ורק קפה מותר קודם עמוד השחר^[הערה] לפי שיש עשה תנאי יכול לאכול ולפי הזהרה אסור לאכול גם כשעשה תנאי לפני עלות השחר אם ישן, ונכון להחמיר כל השנה כדברי הזהרה ואם נהג להתענות בערב ראש השנה קשה לו אם לא יאכל לפני עלות השחר עדיף שיהיה יעשה התרה על מנהגו ובליל שבת הנוהגים לאכול לפני עלות השחר יש להם על מי לסמוך והצנועים מושכים ידיהם]:

[ב] אין תוקעין בערב ראש השנה לא ביום ולא בלילה אפילו בביתו, ואם התוקע של הקהל רוצה להרגיל עצמו וצריך הוא לכך יתקע בחדר סגור או בבור, ואין נופלים על פניהם בערב ראש השנה, אבל במנחה שלפניו נופלים ואומרים ודוי שהרי בליל ערב ראש השנה אומרים ודוי וסליחות נוהגים לילך בערב ראש השנה על הקברות ולומר שם בקשות, ואלי ישיש מנמתו נגד המתים אלא יתפלל להשי"ת שיתן לו רחמים בזכותם, ויכול להשתטח על קבר הצדיק ויאמר הריני מבקש מנפש הצדיק הקבור פה שתתפלל עלי לפני הקב"ה כך וכך, ויזהרו בתפלת מנחה של ערב ראש השנה כי היא תפלה האחרונה:

[ג] שומרינו בערב ראש השנה, וטוב להזהר להסתפר קודם חצות, ובעת שמסתפר יכוין להעביר כוחות הדינין, ולקיים מצות הפאות ולובשים לבנים בראש השנה באמונתנו ובטחונונו בחסדי השי"ת, ונוהגין לטבול בערב ראש השנה משום טומאה, וגם כדי לקבל הארת קדושת יום טוב של ראש השנה לחיים טובים ולשלום, לכן טבילה ראשונה יכוין לטהרה, ושניה יכוין לתיקון הכסע, ושלישית למתק הדין והגבורה בחסדים, ורביעית לפשוט מעליו בגדי החול, ויכוין בזה גם כן תכלה שנה וקללותיה, וחמישית לקבל עליו הארת קדושת יום הזכרון ויכוין בזה תחל שנה וברכותיה וגם נשים יהיו זהירים לטבול בערב ראש השנה ואפילו הבתולות, וצריכין לסרוק שערות ראשם תחלה משום חציצה, וכן יבדקו גופם משאר דברים החוצצין, **[ה"ע אין צריך לבדוק מחציצה בטבילה]** ורק אין צריכין להסיר שער בית השחי ובית הערוה : אם האיש אנוש שלא יוכל לטבול, ישפוך על גופו תשעה קבין **[כ-13 ליטר אפסר במקלחת]** בחיותו עומד ערום ויבא אדם אחד וישפוך עליו המים מראשו ועד רגליו, ותשעה קבין אלו הם כל קב הוא 432 דרהם , כי כל קב הוא ארבעה לוגין וכל לוג הוא 108 דרה"ם, ואם אין לו כלי אחד שיכיל כל תשעה קבין יחלקם בשנים או שלש כלים אבל יותר משלשה כלים אין מצטרפין, ויזהר לשפוך השני קודם סיום קלוה הראשון וכן יעשה בשלישי ואם גם זה אינו יכול לעשות טוב שיטול ידיו ארבעים פעמים, וכן הסדר יערה תחלה על יד ימין פ"א ויכוין באות ראשונה של שם ע"ב, וכן פ"א על יד שמאל ויכוין גם כן באות ראשונה של שם ע"ב, ועוד יערה פ"ב על ימין ויכוין באות השניה דשם ע"ב, וכן פ"ב על שמאל ויכוין באות שניה וכן על זה הדרך עד עשרה פעמים וישבו ויערה עשרה פעמים בזה אחר זה על ימין ויכוין בכל פעם באות אחת דעשרה אותיות שם ע"ב ויערה אחר כך עשרה פעמים בזה אחר זה על שמאל ויכוין בהם בעשרה אותיות שם ע"ב על הסדר נמצא סך הכל ארבעים פעמים :

[ד] יהיה רגיל לאכול בראש השנה בשתי הלילות על שלחנו בסדר זה, תחלה תמרים ויברך בפני עצמו ויאכל תמר אחד, ואחר כך יאמר יהי"ר שיתמו אויביו וכו', ויאכל תמרה הב', ויכוין בבקשה זו על אויביו התמותנים, ואחר כך יאכל רוביא ^[שעועית] ויאמר יהי"ר שירבו זכיותיו, ולפי מה שכתב הגאון מג"א ז"ל שישבקש גם לפי המשמעות הנראה מלשון המדינה, לכן בבגד שקורין לרוביא לוביא אומרים צריך לומר שירבו זכיותו ותלבבנו, וכאשר נוהגים לומר בקרא ^[לעלת] שתי בקשות שתקצר רוע גזר דינו ויקרא לפניך זכיותינו שהוא משמעות קריעה על שם קר"ע, ואחר רוביא אומרים יאכל כרתי ויאמר שיתכונן אויביו ויכונן בזה על כוחות הרעות שנבראו מהעונות של אדם ומנצוצי קרי אשר עליהם מכוונים בקריאת שמע שעל המטה ועליהם נאמר אויבי איש אנשי ביתו, ואחר כרתי יאכל סלקא ויאמר שישתלקו אויביו וכו' ויכוין בזה על המקטרגים וכוחות הדין המשטניים למעלה, ואחר כך יאכל "קרא" ויאמר שתקצר רוע גזר דינו ^[וויכוין בשם קר"ע] ויקרא לפניך זכיותנו, ואחר כך יאכל רמון **מתוק** ויאמר שנהיה מלאים מצות כרמון, ואחר כך יאכל תפוח מבושל בסוכר ויאמר יהי"ר שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה, ואין אומרים כדבש, וכתבו האחרונים ז"ל הטעם שמביאין תפוח רמז לחקל תפוחין קדישין בסוד ראה ריח בני כריח שדה, ונראה לי בסי"ד טעם לתפוח בליל ראש השנה כי התפוח יש בו שלשה הנאות טעם ומראה וריח, והוא לסימן טוב לבקשתינו שפע הכללי שהוא בני חיי מזוני לכל השנה כולה : ואחר התפוח נוהגין לאכול ראש כבש, ומבקשין יהי"ר שנהיה לראש ולא לזנב ותזכור לנו עקידתו ואילו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליהם השלום, ולא יביא ראש של עז כי הוא דינא קשיא, ולכן טוב שלא יגדל אדם עז בתוך ביתו ולפחות יזהר בזה בראש השנה וישאר עשרת ימי תשובה שלא ימצא בביתו עז, ועל כן לא יביא ראש עז דאם אין לו ראש כבש אלא יביא של עוף, וצריך שיביאו מבושל ולכן יקבוצ ראש הגלגולת שלו וימלחנו ויבשלנו, וראש עוף זכר הוא יותר טוב מראש עוף נקבה לסימנא טבא, וכשמביא ראש עוף לא יאמר בבקשה אלא רק שנהיה לראש ולא לזנב, אבל אין אומרים ותזכור לנו עקידתו ואילו של יצחק אבינו אלא בראש כבש, ויש עושין סדר הנוכר לעיל במאכלים הנוכר לעיל גם ביום ראש השנה בשחרית, וכן אנחנו נוהגים בבינתו להביא כל הנוכר לעיל על השלחן גם ביום : ^[ה] לא יאכלו בראש השנה דבר חמוץ ולא תבשיל מבושל בדבר חמוץ,

וכן יזהרו מפירות חמוצים הן רמונים הן ענבים הן אגסים, והוא הדין שלא יאכל פרי שלא נגמר עדיין בשולו, ומנהג טוב לאכול בשר שמן ומיני מתיקה לסימנא טבא אך לא ירבה בהם למלאות כריסו אלא טועמיה חיים זכר, וישנה שתיות עריבות על פי הכתוב בעזרא "אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם", דפסוק זה נאמר על יום ראש השנה כידוע:

[ו] יזהר שלא יכעוס, דמלבד חומר איסור הכעס שהוא קשה בכל זמן, הנה הוא ביום ראש השנה אינו טוב לאדם, והאשה צריכה להיות זריזה לערוך השלחן ולכסותו במפה יפה קודם שיבא בעלה מבית הכנסת כדי שבבואו ימצא השלחן ערוך והוא לסימן טוב, אם נזדמן שבא ולא ראה השלחן ערוך לא יתקוטט עם אשתו ויכעס דהכעס הוא סימן רע ביותר, אלא יסבול ולא יקפיד אפילו בלב :

[ז] לפני קידוש ויאמר פתיחת אליהו זכור לטוב עד קום ר"ש ויתחדשון וכו', אחר כך יאמר פסוק ונח מצא חן בעיני ה' י"ב פעמים, ואחר כך פסוק ויזרע יצחק בארץ ההיא וכו' י"ב פעמים, ואחר כך פסוק כי עמך מקור חיים באורך נראה אור יו"ד פעמים, ואחר כך פסוק אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה שבעה עשר פעמים ואחר כך ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכו' עשרה פעמים, ויאמר תחל שנה וברכותיה ויעמוד לקדש :

[ח] בקדוש בשתי הלילות יברך שהחיינו, ואם יש לו פרי חדש יניחו לפניו על השולחן בליל שני כשמברך שהחיינו ויכוין עליו, אך אין צריך להקפיד לחזור על דבר זה, וכל סדר ליל א' יעשה בליל ב', וילמוד על השלחן בשתי הלילות משנה מסכת ראש השנה ויכוין כנגד שם אדני"י, אך יזהר ללמוד אותה בנעימה, ונוהגין ללמוד זוהר הקדוש הנדפס במחזורים :

[י] שני ימים של ראש השנה קדושה אחת הן, ובציה שנולדה בזה אסורה בזה, וכן הניצוד לא נתלש בזה אסור בזה, ואם ראש השנה חל ביום ה"ו אסור גם בשבת שאחריהם, וספק נולד בערב ראש השנה ספק ביום ראש השנה הרי זה אסור : ^[יא] אין ישנים ביום ראש השנה, וצריך להזהר שיתעורר משנתו בלילה קודם עלות השחר, ואם יש לו כאב הראש או שאר מיחוש שמוכרח לישן ביום, יתאפק וישן אחר חצות היום : ^[יב] סדר השלשך עושין אפילו חל ראש השנה בשבת, ואם נאנס ולא עשה התשלך ביום ראשון, יעשה ביום השני אחר מוסף :

[יג] גם שראש השנה חל בשבת אומרים אבינו מלכנו, **ה"ע וכן מנהג רוב הספרדים. במקום שהמנהג לא לאמר אבינו מלכנו כשחל ראש השנה בשבת ישארו במנהגם**] ואין אומרים כשחל בשבת מחול וסלח לעונותינו. וצריכין להזהר בבקשה שאומרים קודם תהלים ואחר תהלים לדלג לשונות אלו, ואף על גב דכתב בזהר הקדוש אסור לפרשא חטאין בהאי יומא, היינו דוקא בקול רם אבל בלחש בעת תקיעת שופר דמיושב כששוהה התוקע בין תשר"ת לתש"ת ובין תש"ת לתר"ת יתודה בלחש על חטאיו בפרטות : **ה"ע אין להתוודות אלא בהרהור ולא בפיו משום חשש הפסק**]

[יד] יאמר בפירוש קודם שיתקע הריני מוכן בתקיעות אלו של מיושב ושל העמידה בכלום להוציא כל השומע ידי חובתו, דאף על פי שהוא מוכן לכך מסתמא, טוב לפרש בפיו, ובין התוקע ובין הציבור לא ישוחו בין תקיעות דמיושב לתקיעות דעומד, והפסוקים ופיוט שנוהגים הציבור לאומרם קודם תפלת מוסף אחר חזרת ספר תורה להיכל לא יאמרם התוקע :

[טו] יכסה השופר עד גמר הברכות, וצריך שיאחזנו בידו בעת הברכה מכוסה , וקודם הברכה יכה בידו על הבימה כדי שירגישו כל הציבור שהוא מוכן לברך ויתנו דעתם על הברכה, ויאמר ברשות מורי ורבותי ויברך בקול רם ויכוין להוציא הציבור ידי חובתם, ואם יש אדם יושב רחוק מן התוקע וחוש השמע שלו חלוש דודאי אינו שומע הברכות היטב אז יברך לעצמו כשמברך התוקע וישמע התקיעות, ויש מקומות נוהגים לעמוד בעת הברכה של תקיעת שופר ויש מקומות שלא נהגו לעמוד, ובבגד לא נהגו לעמוד :

[טז] יאחז השופר ביד ימין ומעמידו גם כן בצד ימין אם אפשר לו, וגם תקיעה ראשונה יאמר לו המקרא **ה"ע לא יקריא לתוקע תקיעה ראשונה משום חשש הפסק**, ויזהר שלא יהיה השופר פגום במקום הנחת פה אפילו פגימה כל דהו, ויתקנו קודם ראש השנה :

[יז] מי שנאנס ולא בא לבית הכנסת ובא התוקע לביתו לתקוע לו ג' פעמים תשר"ת וג' פעמים תש"ת וג' פעמים תר"ת צריך זה לעמוד בעת התקיעות כי אלו הם אצלו חיוב של תורה וצריך להיות מעומד דומיא דספירת העומר, יען כי הוא אינו שומע התקיעות סדר תפילת מוסף ובאלו יוצא ידי חובה מדאורייתא, והנשים פטורות מן הדין כי זו מצוות עשה שהזמן גרמא אך רוב הנשים קבעו מצוה זו עליהם בתורת חובה ובאים לבית הכנסת לשמוע קול שופר, ולכן האשה שנהגה בכך כמה שנים נעשה עליה חיוב, ואם נאנסה שלא היתה יכולה לבא לבית הכנסת יבא התוקע אצלה לביתה ויתקע לה אך לא תברך וכן נהגו בביתנו, ואשה שנהגה במצוה זו ונזדמן לה פעם אחת שלא תוכל לבא לבית הכנסת וגם לא תוכל להביא תוקע לביתה תעשה התרה בערב ראש השנה על קבלת המנהג :

זוהר הקדוש – נפקדים בבנים בראש השנה

בא ר'אחא, ב'ראש השנה נולד אדם. ב'ראש השנה נדאי סוד למעלה ולמטה. ראש השנה למעלה. ראש השנה למטה. **ב'ראש השנה עקרית נפקדות. מניין לנו ש'ב'ראש השנה זה היה? ש'כתבו (בראשית כא) 'וה' פקד את שרה. 'וה' דוקא זה ראש השנה בשופר מעורר רחמים ואז אין המקטרג יכול לקטרג** וראש השנה ביום זה מוקמים ושרא'ל לעורר עליהם רחמים, ובמה? בשופר, ש'הקול הזה שיוצא עולה למעלה ומעורר שופר העליון, אז מתעוררים רחמים ממקומם, והקדוש ברוך הוא קם מפסא דין ויושב ב'כסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתת רשות למקטרג.

אמרי חז"ל : **סגולה לישועה לומר פעמיים בליל יום א' של ראש השנה את התהילים** סיפר הגאון הצדיק הרב אלימלך בידרמן שליטא , רב תלמיד חכם מחבר ספרים ורב לתלמידים סיפר לו, עשרים ושתיים שנים לא היה לו ילדים הוא כמעט התייאש ובא משהו שום לו פתק בתיבת דואר, סגולה לומר את כל התהילים פעמיים בליל א' דראש השנה , הוא עשה כך ולאחר תשעה חודשים וחצי , נולדה לו בת יחידה . הרב שנולדה לו הבת, סיפר זאת בישיבה שיש בה 30 בחורים רווקים מבוגרים ואמר להם על הסגולה שעבדה אצלו והיא סגולה לישועה , הבחורים עשו את הסגולה הזאת ותוך שלושה חודשים 29 בחורים התאסרו. סיפר הרב אלימלך בידרמן שהוא פרסם את הסגולה הזו, בא אליו עורך דין וסיפר לו שיש לו בת רווקה בגיל 40 והוא עשה את הסגולה בערב ראש השנה ומיד אחר כך היא התאסרה** כתב הבני ישיבך מאמרי השבתות מאמר א - שם שבת ו' שב"ת בנימטריא קשי"א רפ"א. על פי מה שמבאר שם בזהר הנ"ל ^[ח"ב פ"ח ע"ב] בהדיון יומא כל דינין אתכפיין ולא מתערין בעלמא עכ"ל, כבר ידוע לך דאית דינא קשיא ואית דינא רפא, כמו שידעת מענן ב' ימים דראש השנה, והנה שופר בראש השנה הוא להמתיק הב' דינים, ובשבת נדחה השופר ^[בתקנת חכמים] כי נמתקים הדינים בקדושת יום שבת. עיצומו של יום השב"ת ממתיק קשיא רפא , ובערוד לר מביא שדווקא אם שומרים את השבת השבת ממתקת הדינים

